Ч. 174 Субота 5 (17) Серпня 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім недїль і гр. кат. сьвят) о 5-ій годинї по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатанї вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівскої".

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостах на провинциї:
на цїлий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цїлий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Москвофіли і їх полїтика.

(Конець).

Характеристика москвофільскої полїтики.

Знаючи, звідки взяли ся між галицкими Русинами москвофіли і як они розвивали ся, можемо тепер приступити до оцїнки їх полїтики. Зберемо ще лиш для точности в одну цїлість ті три дефініциї, які ми поставили попереду на основі фактів:

Галицкі москвофіли суть передовсїм ренегатами: потрійні ренегати (з Русина — Поляк, з Поляка — Русин, з Русина — Москаль) з типом аристократичним, або т. зв. старші москвофіли; ренегати з ренегатів, і ренегати першого степеня, або т. зв. молодші москвофіли типу аристократичного, і наконець — ренегати послїдної сорти, що із свого ренегатства зробили собі промисл, або т. зв. молодші москвофіли типу „промисловцїв", збиранина всїляких людий.

Само вже понятє слова „ренегат" каже нам, що люди того рода не можуть заступати інтересів того народу, з котрого первістно вийшли, отже й не можуть вести полїтики того народу, а коли факти учать нас, що москвофіли суть ренегатами, то мусимо вже зараз з гори сказати, що они не заступали й не заступають інтересів руского народу в Галичинї, не вели й не ведуть рускої полїтики народної, не були і не суть нїякою полїтичною партиєю рускою. Але мимо того не лиш они самі уважають себе за якусь руску партию полїтичну, але й дуже значна часть Русинів уважає їх за таку партию. Єсть в тім очевидно якась запутанина понятий, бо виходилоби остаточно з того, що або то все, що ми доси написали, єсть оперте на хибних премісах а тим самим і цїлий висновок з них єсть хибний, а правда єсть по сторонї тих москвофілів і тих Русинів, що уважають їх за якусь руску партию полїтичну, або що анї москвофіли самі не мають права уважати себе за якусь руску партию полїтичну анї тим більше Русини не мають рациї їх за таку уважати. Сю запутанину в понятю пояснить нам характеристика москвофільскої полїтики.

Насамперед ставимо таке питанє: Чи москвофіли ведуть дїйстно полїтику? Вести полїтику, значить заступати всї безпосередні інтереси, духові і материяльні, якогось народу. Якого-ж народу інтереси заступають москвофіли? Они признають ся до народу российского, московского, мусять заступати безпосередні інтереси того народу. Чи они то роблять? Нї, бо силою вже самої природи не мають до того можности. Наш нарід не єсть московский, не говорить по московски, не має нї звичаїв нї обичаїв московских та й цїлий єго сьвітогляд єсть зовсїм инший як народу московского. Коли-б москвофіли мали заступати в нашім народї безпосередні інтереси народу российского, московского, то наш нарід мусїв би вже бути московским, а коли він не єсть, то треба би єго насамперед ним зробити, значить ся зовсїм єго винародовити; наші москвофіли мусїли би доказати хиба такої штуки, якої навіть так могуча нинї Росия не доказала і не може доказати. До того ще й сила обставин не дозволяє їм вести российскої полїтики, бо ми, галицкі Русини, жиємо в австрийскій державі, в котрій прецї годї вести полїтику якоїсь иншої держави. Виходить з того, що наші москвофіли не ведуть полїтики российскої, бо фактично не мають условий до єї ведення.

Чи москвофіли наші ведуть полїтику руского народу в Галичинї? І в сїм случаю мусїли би они заступати безпосередні інтереси сего народу. А чи они то роблять? Нї, бо відмавлять рускому народови навіть природного права єго розвою. Они не лиш кажуть, що наша мова народна не має права розвивати ся лїтературно, але навіть старають ся всїма силами до того не допустити; коли-б так було в їх силї, то не допустили би анї до одної школи, анї до одного інститута, анї до одної бурси, в котрих би плекала ся руска мова народна. Користаючи з одноплеменности народної кажуть они, що наша мова єсть лиш „нарічиє" мови московскої, не зважаючи на то, що весь сьвіт ученний, навіть московскі учені і люди безсторонні признають нашу мову окремою від российскої; незважаючи на то, що так само можна би хиба назвати і мову польску, ческу, сербску, болгарску і др. нарічиями российскими длятого, що ті мови суть так само славяньскі.

Коли-ж москвофіли не заступають безпосередних інтересів анї народу московского анї руского, то може заступають їх посередні інтереси? Посередні інтереси российского народу не лиш можуть они заступати, але навіть може й заступають, о скілько то уряд российский можна ідентифікувати з народом российским. В сїм взглядї суть они дїйстно посередниками, але не фактичними полїтиками российскими. А посередники можуть бути всїлякі; почавши від секретарів верховодячих полїтиків а скінчивши аж на консульских кавасах, н. пр. в Туреччинї, і на вольним козаку Ачінові, що свого часу з таким шумом лагодив експедицию до Абесинїї, доки аж само правительство ро-

10)

БІДНИЙ МАРКИЛЬ.

Відзначена нагородою новеля Т. Комбого.

(Переклад з француского).

(Дальше.)

Маркиль пив при їдї лиш воду, але все-таки очи сьвітили ся єму як дві звізди. Єго флет був то знаменитий інструмент, з сильним, рівномірним голосом, що в горішних тонах бренїв як кришталевий дзвін. А всеж-таки переглушив він тупіт тяжких ніг на простім помостї — словом, був то знаменитий флет, що вистав би був і для цїлого баталїона.

Тереня танцювала кождий танець, бо й не мала причини відмавляти хлопцям, що рвали ся до хорошої дївчини. А по правдї сказавши она й радо танцювала, а що то рідко бувало, щоби она забавляла ся таки так з цїлого серця, то вже тогди бавила ся таки доти, доки їй ще сил ставало.

Левко Тонин все хотів бути перший, чому анї Тереня анї нїхто инший не важив ся противитись. Але кілька разів побачила она, як він споглядає сьміло і трїюмфуючо, тілько разів пригадала собі, що їй ворожила Маргарита.— То не чорняві очи, — думала собі — они ще чорнїйші як чорна ніч.

Мимоволї шукала очий, що підходили би лїпше до того опису, але трудно було таких знайти: у трох чвертий тих хлопцїв, що по черзї споглядали на ню з подивом, були чорняві очи.

Тереня вже й сама сьміяла ся з свого нерозуму, коли зараз побачила свого батька, як він стояв в дверох. По трох тактах мазурки приступила до него, взяла єго за руку та просила єго, щоби він раз з нею потанцював.

— От, бачите, яка недобра дївчина, навіть не зглянеся на гостець в старих костех! Буде з мене хоч би лиш дивити ся. Виджу бодай, що тут в долинї ще людем ноги не подеревіли. А Маркиль як справує ся?

— Такої музики ми ще нїгде не чули — відозвали ся молоді люди.

— Кажіть то кому иншому, не менї! Але менї дивно! А поправдї сказавши, я зовсїм не рад з того — сказав хитрий ґазда перебираючи пальцями у волосю.

— Чому нї, чому? — стали допитувати ся зі всїх сторін.

Танець скінчив ся, пари розступили ся, а кілька з них приступило близше, щоби прислухуватись.

— Чому? Та-ж менї видить ся, що то річ ясна як сонце! — відповів Феликс Пренель гнївливим голосом. Вікторови вигодив я Маркилем, але то не завсїгди так буде; я не люблю того, щоби мій паробок волочив ся по забавах. А відтак він і грає нї в пять нї в девять! — закінчив він зробивши до того погірдливу міну.

— Противно! — заговорили зі всїх сторін. — Ви ще не чули як Маркиль грає! Таки самі ноги скачуть, як він заграє.

— Навіть сам пан-отець пішли би в танець, як він заграє — відозвав ся якийсь зухвалий паробчак.

А Феликс не підоймав на сьміх старшини перед кимсь і длятого відозвав ся строго: Такому молокососови до пан-отця засї! А я кажу ще раз, що коли вам Маркиль так сподобав ся, то нїхто на тім зле не вийде лиш старий Пренель. Гадаєте, що той, хто цїлу ніч не спав, може на другий день ставати до роботи? Та й він не инший. Де лиш був у мене розум, що я собі такого паробка вибрав!

Тереня зараз зміркувала, куди єї батько гне і від того стало їй сумно і встидно та вже й весїля відхотїло ся.

— Тату, я пішла би вже домів, я вже змучена — відозвала ся она.

— Домів? Навіть не даш менї пів години відотхнути, лиш таки зараз кажеш знову лїзти по стрімкій горі? Та й вашого славного музику хоче ся менї також послухати; ще не вірю, щоби єго гранє на що придало ся!

Кілька молодих дївчат, що видко змовляли ся до чогось, ходили то сюди то туди попри сю громадку та все щось пошептували.

— Нехай собі Феликс Пренель сердить ся, кілько хоче — шепнула одна — а я би за

сийске не замкнуло его до Іванової хати. — Посередних інтересів народу руского в Галичині не можуть москвофіли заступати, бо той нарід есть тут сам і сам їх заступає.

Отже яку політику ведуть москвофіли, коли не ведуть анї российскої анї рускої? Не ведуть ніякої. Они не суть длятого і не можуть бути партиею політичною. Де-ж їх політика? Чи може Дідицкий, Площаньский, Наумович або Марков? Або може Антоневич, Кулачковский і Барабаш? Що-ж ті політики зробили для народу российского, хоч би лиш на волос? Нічого, нічогісенько. Політика российска іде своєю ходою; тих людий она не потребувала і не потребує, навіть зовсім їх не знає; не знає навіть на стілько, як нині якого хіньского Фу-чінґ чанґа. А може они зробили щось для народу руского в політиці? Позитивного так само нічогісенько, але неґативного дуже богато, хоч вже лиш то, що спинили і спиняють до нині природний розвій народу руского в Галичині специяльно, а в Австриї взагалї. А може то були політики ідей не діл? Які-ж то ідеї, котрі они пустили в руский нарід і чи видали они які плоди або може ще видадуть? Пускали ідеї, то правда, але такі, що викликували лиш роздор в рускім народї, бо коли одні ними, що правда, одушевляли ся, то на других наводили они сум і ті від них відвертали ся. А плоди які були? Такі, що нарід руский розбивав ся чим раз більше і упадав на дусї, а самим дорідним овочем був процес Ольги Грабар. Тут їх ідеї дочекали ся тріюмфу! Тріюмфували тогди „промисловці", бо їх інтерес пішов ще більше в гору.

Ну, то що-ж роблять москвофіли, коли не ведуть ні российской, ні рускої політики? Прецї они — так кажуть у нас загально — грають якусь ролю політичну і хтось з ними числить ся. Москвофіли щось роблять, то правда; але то робота ренеґатів і простих „промисловців", котру лиш одна часть Русинів народовцїв уважає з несьвідомости за політику і з ними числить ся. Впрочім нікто не числить ся з москвофілами, лиш стереже ся їх і глядить їм пильно на пальцї.

Ренеґатство дасть ся оправдати, тогди коли оно есть чисте, природне, коли есть, що так скажемо наслідком елементарної сили. Але що-ж тогди обходить такого ренеґата то, що той нарід, з котрого він вийшов зачинає розвивати ся, що має свої окремі ідеали, що старає ся виборoти собі независимість і самостійність хоч би навіть і самостійність державну? Він пристав до другого народу, тішить ся ідеалами того народу і жиє его житем. Ренеґатство наших москвофілів зовсїм инше, не то чисте, природне; то **ренеґатство брутальне, продайне, аґітацийне, шпигуньске, словом — огидне!** Такою есть і вся **робота наших москвофілів, котру у нас уважають за політику!** А для чого-ж уважають у нас ту погану роботу за політику? Длятого, що москвофіли підшивають ся під Русинів, а більша часть Русинів, скажім легенько, в своїй наївности уважає то за руску політику.

Фактом прецї есть, що москвофіли в 1848 р. вилїзли на плечах Русинів на верх і від того часу доповняють ся з Русинів, а сей послїдний факт не лиш улекшує їм заслонювати ся Русинами, але й змушує самих Русинів покривати їх бодай в деяких случаях. Що-ж робити тогди коли н. пр. батько москвофіл а син случайно силою обставин вернув назад до свого народу, або коли з двох братів один есть щирим народовцем, що радби свому народови небо прихилити, а другий есть москвофілом з типу „промисловців"?

Такі і тим подібні обставини подають москвофілам можність крити ся поза Русинів народовців та улекшують їм їх роботу. Лиш раз, і то певно лиш з грубого перечислення ся, виставились москвофіли зпоза народовского паравану, а то в 1866 р. То не було певно в інтересї Росиї, і тим не зробили они Росиї прислуги, але то лежало в їх власнім інтересї. За то пізнїйше они тим лїпше крили ся поза плечі Русинів народовців. Лиш раз політично відслонили самі Русини народовці москвофілів, а то було в часї т. зв. нової ери. Впрочім москвофіли крили ся, а Русини народовці ще їх лїпше укривали, як они може того сподївали ся. Коли в шісдесятих роках народний рух і народне житє Русинів почало було вже правильно розвивати ся, треба лиш було поступати дальше консеквентно тою дорогою; але Русини народовцї, обаламучені москвофільскою роботою, завернули з тої дороги; почалась була якась політика „помиреня партий" чи ніби то позискуваня для себе „старої партиї". Виразом тої політики мав бути політичний орґан „Діло". Виставлено отже москвофілам параван як не може бути лїпший. Не будемо спорити о тім, чи тим що придумали той спосіб політикованя з москвофілами, не було-б дійстно удало ся щось узискати, коли-б они самі були переводили свої пляни; ми особисто того погляду, що й їм було би не удало ся так само як й їх наслїдникам. Показала ся і тут та правда, що як всюди так і в політицї проста дорога найлїпша. Народовці закрили москвофілів і мусїли опісля терпіти наслідки того. Але істория не научила їх розуму і то само зробили они й другий раз під проводом пос. Романчука і других подібних єму політиків. Наслідки показали ся ще гіршими.

Яким же способом удержують москвофіли Русинів в тім переконаню, що они ведуть руску політику? Тактикою своєї роботи, котрої характеристика есть слїдуюча:

1) Острий і зухвалий тон, яким они всюди і завсїгди відзивають ся. „Заголюкана" руска суспільність уважає се з одної сторони за доказ відваги і сьмілости, з другої за щирість патриотизму, а наконець лякає ся й сама того тону.

2) Брехня і крутанина, в котрій москвофіли суть майстрами. Доказів на то не потребуємо ставити. Ними виробляють они т. зв. „публичну опінїю".

3) Фарисейство і лицемірство: а) они удають руских патриотів, ширять ніби то просьвіту, але ділають против інтересів народних удержують бурси, але учать молодїж ненавидїти свій нарід; закладають институциї фінансові, але на то, щоби визискувати руского „мужика", а при тім взявши его в свої руки, що-б зробити з него орудиє для себе і т. д. — б) удають льояльних підданих держави і Династиї, але ділають на шкоду держави і Династиї; в своїх видавництвах, в котрих пропаґують ідеї шкідливі державі і Династиї, заміщають рівночасно побіч российских ґенералів і портрети з Найв. Родини цїсарской і т. д. — удають привязане до свого обряду і церкви, але підкопують повагу князів церкви і духовеньства та ширять серед духовеньства ідеї, противні рускому обрядови і католицкій церкві.

4) Юдженє, котрого уживають як між самими Русинами так і у відносинах межи Русинами а Поляками; они то учать Поляків ненавидїти Русинів.

5) Ширене ненависти до Поляків есть у них найбільша форса і головна задача. Відносини межи Русинами а Поляками не полагоджені, а они то знають дуже добре, що чим більшу будуть ширити ненависть, тим труднїйше буде полагодити ті відносини і Русини

его бесїду і копистки не дала. 'Мете видїти, чи Маркиль незадовго буде що иншого робити, як лиш грати по всїх селах. Треба щоби Цезар замовив его зараз до нас на пятницю, бо ще готов нам его хто инший забрати.

Але що межи гостями весїльними було ще й більше доньок Еви, котрих овоч тим більше потягав, чим більше він був заказаний, то можна було видїти по кождім танци, як перед підвисшенем для музики ставали депутациї і за кождий раз вели межи собою одні й ті самі переговори.

— Коли прийдеш до нас завтра вечером, то ми тебе, Маркилю, будемо дуже любити. Ти знаєш звідки ми: з Кре-де-Рав, то недалеко звідси. Будуть самі найкрасші дївчата з цїлого села, а за твій труд заплатимо тобі, кілько схочеш.

— То поговоріть о тім хиба вже з моїм ґаздою.

А Феликс Пренель був ніби якимсь сїльским знатоком людскої душі; він знав всї прояви людскої натури, особливо злї, і на тих міг зовсїм певно спекулювати.

На селї ведуть ся танцї рідко аж до рана, бо робота, що не знає нераз ні сьвята ні недїлї, кличе кождого, ще далеко до всхід сонця на своє місце. Треба скидати свою сьвяточну одїж, занурити голову у жолїб коло керницї, осьвіжити заспале лице, та іти доїти корови. А то декому дуже не до смаку, бо на забавах на селї примірна умірковність не в звичаю; чим більше пють, тим більше стає горяче, а чим більше горяче, тим більше пють.

Але нам видить ся, що то не наше дїло розповідати читачам про всїлякі неприємні річи, то-ж і не хочемо зраджувати того, кілько то молодим хлопцям, що вертали домів, иноді й досить далеко, голова завертала ся і они лягали в рів при дорові чекаючи, чи може сама хата до них не прийде.

Підемо радше за Теренею і еї батьком, що разом з Маркилем ішли поволи під гору. А за ними ішов Левко Тонин та сердив ся.

— Якого лиха старого надпесло? — думав він собі. — Коли я з Теренею танцював, то й маю право, щоби вести еї домів. Я би вже з неї вигнав той проклятий еї упір! Також щось прийшло єму до голови, лїзти за нею самому сюди! Але хоч який він хитрий, а я знаю, що він собі гадає. Він мене ніби того хруща водить на нитцї, то крутить мною, то знов каже бічи. Може то єму робить приємність, але я тим єго жартам зроблю незадовго конець!

— Маркилю — перервала наконець Тереня мовчанку — чого ти так зле грав першої польки?

— Бо ви не танцювали, панно Тереню — відповів молодий мужчина просто.

Феликс Пренель розважав, видко, через хвильку сю відповідь зі всїх боків.

— От який ми'! — відозвав ся він досить остро. — Дурнуватий гадає, що ґаздівска донька не видала его граня.

— Або хиба-ж ви менї самі, ґаздо, того не казали?

Збитий тут з толку, почав Пренель з иншої бочки.

— А може то має значити, що ти все будеш зле грати, де Теренї не буде? Коли тобі таку честь зробили, що замовили що найменше в чотири місця до граня, то ти повинен грати людям як найкрасше. Дома тілько роботи, а паробок біжить на танець!! Та нехай там, молодий потребує погуляти! Лиш не будь знов такий безвстидний та не питай, чи панна Тереня танцює чи ні!

Маркиль не розумів того, в чім він так дуже провинив ся і думав, що Тереня за него відповість. Але коли она ішла мовчки дальше, відозвав ся він спокійно як звичайно і без страху: „Та й жебракови вільно на короля подивити ся".

Якось нікому з малої громадки не збирало ся на розмову і так перейшли мовчки через полянку. Вже вийшли були на горбок, з котрого видко було хату, коли Тереня крикнула придушеним голосом, як би чогось напудила ся і станула. Батько ішов тимчасом дальше, бо стежка була так вузка, що двоє не могло іти побіч себе; длятого й не спостеріг ся він зараз, що тамті прилишили ся за ним по заду.

— Що такого? Ви що загубили? — відозвав ся Левко Тонин, коли дївчина схилила ся і стала руками шукати по траві.

— Мій обручик з руки — десь менї злетів! — відповіла Тереня занепокоєна. — Що на то скажуть мої тато!

— То не кажіть єму нїчого! Я зараз верну ся, буду всюди за ним шукати і принесу вам его живцем або мертвого — сказав він жартуючи, щоби тим укрити свою велику радість.

Залюблені думають, що таке мале затаюване чогось есть для них средством сильної звязи; але зараз найблизша хвиля мала поучити Левка, як Тереня о тім думала.

— Не казати єму о тім нїчого? — відозвала ся она з обуренем. — Менї здає ся, що они прецї не вовк і не з'їдять мене! Коли знайдете мій обручик, то они вам красно за то подякують. — Тату! — крикнула она в голос — заждїть лиш на хвильку, менї стало ся нещастє!

— Що-ж такого? — питав він вертаючись. — Може ти упала?

остатно будуть мусіли ослабнути і звидіти, а тогди для них буде найлїпше поле для їх промислу. Наконець

6) Таєнє москвофільства і укриванє его під всілякі назви: „стара“, „тверда“, „консервативна“, „історическая“ партия. Сказати отверто, що они російска партия аґітацийна, не мають они відваги.

Отсе головні точки характеристики москвофільскої роботи і то робить ту путанину в понятях о котрій ми повисше згадали та удержує Русинів в переконаню, що москвофіли ведуть політику. На сім кінчимо а безсторонний читатель нехай тепер судить сам, о скілько вірно подали ми характеристику москвофілів і їх „політики“. Ми про себе можемо сказати з чистою совістию, що старали ся по можности зробити лиш копію з натури.

Перегляд полїтичний.

Росиска праса обговорює тепер дуже живо звістну вже статию віденьского Fremdenblatt-у (о котрій ми вже вчера згадували) в справі признаня кн. Фердинанда князем болгарским і приходить до переконаня, що Австрия готова би признати Кобурґа, а декотрі ґазети підносять навіть гадку, що межи Росиєю а Австриєю може прийти до порозуміня.

З Льондону доносять урядово, що вість, будь то би порозуміне межи Анґлією, Франциєю і Росиєю в справі вірменьскій розбило ся, єсть неправдиве, бо всї ті держави поступають згідно в згаданій справі.

Потверджуєсь вість, що партия Стамболова і Радославова получили ся з собою і що войскова партия бере верх в Болгариї. Вчера при нагоді похорону пос. Кітанчева хотїли противники Стамболова зневажити его могилу і стали розбивати на ній лямпи та розкидати вінці, але жандармерия ще завчасу перешкодила дальшій їх роботї.

Новинки

Львів дня 16 серпня 1895

— **Є. Е. п. Намістник ґр. Казимир Бадені** повернув з Буска до Львова.

— **Преосьв. епископ станїславівский Юліян** жертвував з нагоди своїх іменин товариству Руских женщин в Станїславові 50 зр. на інститут дівочий.

— **Огнї.** В ночи з 12 на 13 с. м. вибух в Калуши при улици Феґоновій огонь, обняв три хати з будинками господарскими і знищив до тла. В огни мало згоріти одному з господарів 300 зр. готівкою. Огонь здаєсь підложено, а єсть він вже третий від 28 липня с. р.

— **205-та читальня „Просьвіти“** завязує ся в Тустановичах повіта дрогобицкого, заходами о. І. Дашкевича. Статути подано вже до Намістництва.

— **Самоубийства.** В Устю епископскім, повіта борщівского, відобрав собі житє вистрілом з ручниці скарбовий стражник, 33-лїтний Станислав Відунґа. — В Перемишли застрілив ся 31-ого липня ротмістр уланів оборони краєвої Роберт Май. Нещасний приїхав був до родини своєї жінки на кількаднєву відпустку, а вийшовши нїби на прохід, зайшов у лїс „на Будах“ і там відобрав собі житє. Коли з проходу не вертав, занепокоєна сим родина дала знати властям і они кинули ся шукати Мая. Однак гляданя в лїсї і розіслані телеґрами не дали позитивного результату. Аж отсе в неділю кількох робітників, проходжуючись по лїсї „на Будах“, знайшли случайно, серед корчів тїло ротмістра уже в станї цїлковитого розкладу. Причина самоубийства покищо незвістна. — У Львові під ч. 31 при ул. Пекарскій повісив ся перед двома днями сторож дому Андрій Фарисий. Причина самоубийства незвістна.

— **Товариство руских женщин в Станїславові** устроює в четвер 5 н. ст. вересня в сали касина міщаньского вечер з концертом і танцями. В концерті возьме участь співацка шіснайцятка академиків зі Львова. Початок о годині $7\frac{1}{2}$ вечером. Стрій візитовий або народний. — Дохід на проектований інститут дівочий в Станїславові. Хто би не одержав запрошення, зволить зголосити ся до виділу товариства.

— **Добрий лікар.** До села Грибович прийшов перед шістьома тиждняни Данило Чупіль, зарібник з Ясениці руской і представивши ся за лікаря взяв від Василя Хрипяка тамошного господаря за „поправу коровам молока“ 1 зр. і кожух, а від другого господаря 10 зр. за лїчене сина. Вчера стрітив той господар Чупіля у Львові на улици і очевидячки невдоволений з его „лїченя“ віддав его до поліциї.

— **Сорок і чотири роки тому,** при хлопячій забаві залїзла кістка з вишнї господареви Каролеви Боґуцкому з Борщева в ухо і від того часу дізнавав він болю голови і уха, і не знав причини того. О поради удавав ся до ріжних лїкарів, аж ось сего року др. Роман Яросевич при помочи машинки виймив з уха того господаря вишневу кістку, котра, як сам господар оповідає, запала ему там ще в роцї 1851.

— **Величезний диямант.** З Ріо де Жанейро доносять, що в Порнаньо, головнім місци американьских піль диямантових, найдено чорний диямант надзвичайної величини. Він важить 3100 каратів, отже о 2129 каратів більше, як найбільший доси знаний диямант. Великан-диямант єсть власностию одної француской фірми, котра тепер з бразиліяньским правительством веде переговори, щоби той диямант закупити для музея в Ріо де Жанейро.

— **Скляні доми.** В Сполучених Державах будують від кількох лїт скляні прозорі доми, котрі звичайно служать на поміщенє бюр, маґазинів і т. ин. Се европейске винайдене, але его уживають доси лише в Америцї. Ті доми будовані зі скляних табличок, видутих як фляшки; ті таблички надзвичайно легкі, а при тім міцні і витревалі, їх лучать з собою цементом. Скляні доми виглядають дуже гарно.

— **Рідка лїцитация.** З Вятки, в Росиї, доносять, що там незадовго будуть лїцитувати цїлу волость, т. є. кілька сїл. В касї каракcалиньскої волости було зложених 4.000 рублів для сиріт. Тимчасом начальник повіта кудись подів ся, а з ним разом і гроші. Тепер прийшов судовий наказ до волости заплатити згадані гроші, бо инакше буде лїцитувати ся цїла волость.

— **Зелїзнича катастрофа.** Вчера вечером наїхав товаровий поїзд на поїзд особовий, що ішов з Брукселї до Остенди в Бельгиї. Кондуктор особового поїзду погиб на місци. Богато подорожних потерпіло значні ушкодження.

— **Голодова криниця.** Одна нїмецка ґазета доносить, що коло місцевости Штайн в князівстві Баденьскім є кирниця, що мала воду лише в голодових роках, а іменно в роках: 1563, 1571, 1656, 1699, 1741, 1761 і 1816 року. В тім послїднім роцї було в кирници тілько води, що могла обертати колеса млина. Кождий зі згаданих років визначав ся дорожнею і великим неурожаєм.

— **Підземний електричний трамвай.** В нїякім американьскім містї нема тілько електричних зелїзниць, як в Бостонї. В послїднім часї рух там ще збільшив ся і став ся перешкодою для поїздів і перехожих. Длятого заряд міста рішив будувати під землею шляхи для електричного трамваю, особливо в тих дїльницях, в котрих в певній порі дня зростає рух повозів і проходів, так що спиняє трамваєвий рух. Тепер будує ся підземний трамвай на просторі кількох кільометрів.

— **Від товариства для виробу і торговлї риз церковних в Самборі** одержуємо отсе письмо: З причини, що падуть на нас докори, що часом спізняємо ся з висилкою колпаків, видимо ся примушені ще раз просити Вп. Отців о ласкаву терпеливість і вирозумілість, бо если в тім часї приходить щоденно 40 до 50 замовлень, то єсть очевидна неможливість, щоби всї замовленя безпроволочно полагодити. Ми стараємо ся з всїх сил, щоби робота і посилка була прискорена, а при тім задоволяла всїх. Просимо отже ще раз о терпеливість і вирозумілість. Цїнник колпаків містимо рівночасно в анонсах нинїшного числа „Народної Часописи“. — *Дирекция.*

Телеграми.

Льондон 16 серпня. Престольна бесїда вазначує дружні відносини до всїх держав і заповідає енерґічні средства против розрухів у Вірменії.

Мадрид 16 серпня. Вчера вислано новий транспорт войска на Кубу.

— Ні не упала, але десь нема мого обручика з руки. Мабуть чи не підчас танцю я его загубила, замочок в нїм так легко отвирає ся.

— Чи не лїпше би було, як би я ті гроші заніс був до банку! — сварив ей Феликс Пренель. — Там бодай замки від зелїзних кас не так легко відмикають ся! Хиба би мене щось дуже припекло, щоби я тобі знову купив таку дорогу річ!

— Але тут зовсім не припікає — сказала Тереся і вже стала трясти ся від нічного холоду. — Ідім до дому.

— Так, ще того треба, щоби ти застудила ся і занедужала — сказав він на то і стягнув лїпше хустку на Терениних плечох.

— Ну, Левку, руш ся! — гукнув він до Тонина. — Тепер можеш собі щось заслужити! Іди-ж до Вікторів та перешукай в шопі всї кути. Я лиш відпроваджу Тереню до дому і піду за тобою, а коли розвиднить ся, то будемо шукати оба в траві. Обручика за двіста франків не губить ся так, як шпильку! Варто вже за ним пошукати! А ти Маркилю... де ж его вже вхопило? — спитав ґазда розглядаючись на всї боки.

Макиль знав дуже добре, що Тереня не могла загубити обручика підчас танцю, бо він при сьвітлї звізд видів его у неї на руцї ще в тій хвили, коли мала громадка звертала з гостинця на пан-отцеву сіножать, що тягнула ся за приходством. Але мовчав і не казав о тім нічого.

Коли Пренель сварив доньку, побіг Маркиль до хутора і за дві мінути був вже на обійстю, але не пішов ворітьми лиш попід мур аж до того місця, де стояла шопа. Тут вліз попід місток від стодоли і домацав ся тої діри в мурі де паробок від коний ховав свою ліхтарню і кресиво. Мимо темноти удало ся єму виймати ліхтарню, не ушкодивши еї, з того дивного якогось сховку, і щоби не стрітити ся з ґаздою, побіг чим скорше манівцями на місце нещастя.

— Коли вийшов на горб, видів, як хтось біг борзенько в долину: то був Левко Тонин, котрому додало охоти не лиш розпоряджене Феликса Пренеля, але й похвальма ревність для доброї справи. Маркиль усьміхнув ся і засьвітив свою ліхтарню.

В сій високо положеній гірскій долинї не появляють ся нїколи блудні огники. А всеж-таки розповідало собі кілька жінок, що ще перед всходом сонця вийшли були на роботу, що виділи раненько межи другою, а третою годиною, блудний огник, як він посував ся то наперед то взад, то стояв спокійно, то знову вертав ся і таки виразно бігав долом по горі то сюди то туди. А найдовше стояв там, де зачинає ся пан-отцева сіножать — то й диво— говорили ті жінки — що страх не важив ся іти на пан-отцеву сіножать, бо блудний огник вернув знову і поскакав туди, звідки був вийшов. От як доброю охороною, яким благословеньем був пан-отець для села!

О тім не було й сумніву, бо отець духовний був чоловіком, яких мало на сьвітї, душа милосердна, готовий кождому помагати словом і дїлом. Але до тої доброї прикмети, яку признавали єму й молоді і старі, прийшла тепер ще й та, що пан-отець уміє відвертати страхів.

(Дальше буде).

За редакцию відповідає: **Адам Краховецкий.**

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.